



RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Záškoláctví v kontextu práva dítěte na vzdělání“

**Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR**

Termín a místo konání: 21. srpna 2026 od 9:00

online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Záškoláctví představuje mnohem víc než pouhou absenci – je to výraz ohrožení práva dítěte na vzdělání, které patří mezi základní lidská práva chráněná ústavním pořádkem, Úmluvou o právech dítěte i právem Evropské unie. Za každým opakovaným vynecháváním školy se obvykle skrývá složitý souběh faktorů – rodinných, zdravotních, psychických, sociálních i systémových. Úkolem odborníků z řad škol, OSPOD, obcí i neziskového sektoru je rozpoznat, co je skutečnou příčinou, a reagovat způsobem, který chrání dítě, aniž by ho stigmatizoval.

Školení se zaměřuje na propojení právních, pedagogických a sociálních aspektů neúčasti na vzdělávání. Účastníci se naučí identifikovat hranici mezi oprávněnou omluvenou absencí a záškoláctvím, vyhodnocovat rizika a volit právně i lidsky přiměřená opatření. Výklad vychází z aktuální právní úpravy školského zákona, zákona o sociálně-právní ochraně dětí a občanského zákoníku, ale také z principů obsažených v Úmluvě o právech dítěte, včetně důrazu na participaci dítěte a jeho právo být slyšeno.

Kurz propojuje právní teorii s metodikou práce školy a OSPOD, s důrazem na koordinaci mezi institucemi, prevenci duplicity a efektivní výměnu informací. Účastníci získají praktické návody, jak nastavit individuální plán podpory, jak komunikovat s rodiči a dítětem, jak vést

zápisy a jak právně správně odůvodnit přijatá opatření. Zvláštní pozornost je věnována ochraně důstojnosti dítěte, lidskoprávním limitům kázeňských přístupů a prevenci sekundární viktimizace.

Školení poskytuje prostor i pro sdílení zkušeností, modelové situace a rozbor aktuálních případů, které v praxi nejčastěji vedou k nedorozumění mezi školou, rodiči a OSPOD. Cílem je, aby absolvent dokázal jednat s respektem, ale i právní jistotou – aby každé opatření směřovalo k obnově školní docházky, důvěry a vzdělávací stability dítěte.

Po absolvování programu absolvent bude schopen:

- rozlišit omluvenou, neomluvenou a rizikovou absenci
- aplikovat právní rámec povinné školní docházky a zásahů OSPOD
- vyhodnotit příčiny záškoláctví v rodinném, školním i osobnostním kontextu
- zmapovat sociální situaci dítěte a volit nejmírnější efektivní opatření
- spolupracovat s rodiči bez ztráty profesionální neutrality
- komunikovat s dítětem přiměřeně věku a psychické vyspělosti
- vyhotovit dokumentaci a odůvodnění zásahu přezkoumatelným způsobem
- formulovat výzvy, dohody a zprávy srozumitelným a etickým jazykem
- nastavit funkční koordinační režim mezi školou, OSPOD a obcí
- respektovat princip nejlepšího zájmu dítěte při volbě opatření
- chránit osobní údaje a soukromí dítěte při výměně informací
- posoudit možnost přestupkového či civilního postihu rodičů
- zapojit odborníky (PPP, SPC, adiktology, lékaře) do plánu podpory
- vyhodnocovat efekt přijatých opatření a průběžně je revidovat
- jednat s důrazem na prevenci, nikoli pouze represí

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Právo dítěte na vzdělání a jeho právní ochrana

- Ústavní a mezinárodní základy práva na vzdělání
- Povinná školní docházka a její právní vymezení
- Role školy, rodičů a OSPOD při plnění školní docházky
- Princip přiměřenosti zásahu a nejlepších zájmů dítěte
- Úmluva o právech dítěte a její interpretační vliv
- Rozdíl mezi právem na vzdělání a povinností vzdělávat se
- Přístup k vzdělání jako prevence sociálního vyloučení
- Lidskoprávní standardy a judikatura

2. Diagnostika záškoláctví a jeho příčiny

- Rozlišení mezi omluvenou a neomluvenou absencí
- Rizikové faktory v rodině, škole a vrstevnické skupině
- Vliv zdravotních a psychických problémů
- Role školy v prvotním záchytu problému
- Práce s třídní knihou, omluvenkami, elektronickými systémy
- Rozpoznání sekundárních příčin (šikana, úzkosti, rozvod rodičů)
- Spolupráce s poradenskými zařízeními
- Dokumentace prvních signálů ohrožení

3. První kroky školy a prevence záškoláctví

- Povinnost školy při překročení stanovených limitů absence
- Metodické doporučení MŠMT a jeho aplikace
- Záznamy o jednání s rodiči a dítětem
- Individuální plán podpory školní docházky
- Přiměřená kázeňská opatření a jejich limity
- Úloha školního psychologa a speciálního pedagoga
- Vyhodnocení účinnosti přijatých opatření
- Kdy a jak kontaktovat OSPOD

4. OSPOD jako garant práva dítěte na vzdělání

- Vyhodnocení ohrožení podle § 6 ZSPOD
- Kritéria pro vstup OSPOD do případu
- První kontakt s dítětem a rozhovor v bezpečném prostředí
- Případová konference a plán práce s rodinou
- Spolupráce s obcí, školou a poradenskými zařízeními
- Koordinace a rozdělení kompetencí mezi institucemi
- Dokumentace zásahů a kontrola efektivity
- Zajištění respektu a důvěry

5. Práva dítěte a participace

- Zásada přiměřeného informování dítěte
- Zjišťování názoru dítěte a jeho dokumentace
- Ochrana soukromí a důvěrnosti sdělení
- Právo dítěte být slyšeno ve věci své docházky
- Vyhodnocení míry vyspělosti dítěte
- Zohlednění názoru dítěte v plánu podpory
- Ochrana před nátlakem nebo manipulací
- Participace jako nástroj prevence konfliktu

6. Komunikace s rodiči a rodinná spolupráce

- Rodiče jako klíčový partner školy a OSPOD
- Práce s nespolupracujícími rodiči
- Překonávání odporu, apatie nebo přetížení
- Rodičovská odpovědnost a právní následky zanedbání
- Postupy pro jednotnou komunikaci školy a OSPOD
- Formulace dopisů, zápisů a doporučení
- Kdy aktivovat kolizní opatrovnictví
- Etika a empatie v přístupu

7. Koordinace mezi institucemi

- Role školy, OSPOD, obce a zdravotnictví
- Nastavení informačního toku v souladu s GDPR
- Případové konference a sdílené plány
- Minimalizace duplicit a zátěže dítěte
- Postupy při nečinnosti jedné ze stran
- Společná odpovědnost a kontrola efektu
- Ochrana dítěte před stigmatizací
- Praktické modely spolupráce

8. Opatření a sankce v právním rámci

- Opatření školy a jejich právní základ
- Opatření OSPOD a obce – dohled, upozornění, návrhy
- Přestupkové řízení proti rodiči a jeho limity

- Trestní odpovědnost za zanedbání péče
- Restorativní přístup a práce s omluvou
- Zákaz ponižujících forem trestu
- Dokumentace přiměřenosti opatření
- Přezkoumatelnost a kontrola výsledků

9. Etické a lidskoprávní aspekty

- Důstojnost dítěte jako základní limit zásahů
- Zákaz stigmatizace a dehonestace
- Rovnováha mezi právy dítěte a povinnostmi rodičů
- Profesionální odpovědnost pracovníků veřejné správy
- Respekt, empatie a komunikace bez manipulace
- Etické kodexy v sociální a školní práci
- Ochrana důvěry a důvěrných informací
- Dlouhodobý efekt výchovných přístupů

10. Dokumentace a důkazní jistota

- Správná struktura spisu a evidence kontaktů
- Jak zaznamenat komunikaci s dítětem a rodičem
- Práce s citlivými údaji a redakce spisu
- Srozumitelnost záznamů a jazyk odůvodnění
- Příprava na kontrolu nebo soudní přezkum
- Důkazní standardy pro vyhodnocení ohrožení
- Použitelnost dokumentů školy a poradny
- Check-list přezkoumatelnosti

11. Modelové situace z praxe

- Chronická absence s rodinným pozadím
- Odmítání školy z důvodu šikany
- Záškoláctví u dětí se speciálními potřebami
- Nedbalost rodičů a právní odpovědnost
- Ochranné faktory a možnosti nápravy
- Spolupráce více OSPOD
- Analýza selhání komunikace
- Převod kazuistik do modelového řešení

12. Diskuse a závěr školení